

La malaltia infantil

RAIMON RIBERA / Professor d'Esade

AVUI, 30 de novembre del 2009

La independència de Catalunya ha de ser una conseqüència, un fruit, un producte, un derivat, un resultat de la força de la catalanitat, de la potència i extensió del sentiment nacional català. La independència no és, no ha de ser, una "causa". La causa és la identitat catalana, l'enfortiment i la difusió de la catalanitat.

Una determinada manera d'entendre i practicar l'independentisme ens pot distreure de la tasca de construcció de la catalanitat. Pot orientar les nostres energies cap a un camí que no porta enlloc. Perquè la independència no s'aconsegueix a base de desitjar-la, de proclamar-la, de demanar-la, de reivindicar-la ben fort. Ni s'aconsegueix a base de raonaments demostratius dels seus avantatges de tota mena o de la justícia de la seva causa. Això acostuma a convèncer només els que ja estaven prèviament convençuts. Determinats gestos independentistes ens poden deixar molt engrescats i satisfets, però no comporten cap avenç vers la independència.

Hi ha un independentisme que pot ser, doncs, un obstacle per a la tasca de construcció de la catalanitat. Ens pot allunyar d'aquells a qui volem incorporar a la catalanitat, d'aquells que de moment no se senten catalans. Pot ajudar a crear un mur entre "els catalans" i els que no ho són. Pot afavorir que s'identifiqui la pertinença a la catalanitat amb independentisme. "Només els independentistes són veritables catalans,

només ells són purs i bons catalans" és un arriscat clixé que pot ser assumit tant des d'una banda com des de l'altra.

"Com més s'afebleix la catalanitat, més s'ha de radicalitzar la nostra posició": heus aquí un altre clixé que pot ser a l'origen de la onada independentista actual, ni que sovint quedi soterrat per la reflexió "Espanya ens maltracta, no ens queda més remei que la independència". Estaríem davant d'una fugida endavant que ens estalviaria les dificultats i els esforços associats a la tasca d'impulsió real de la catalanitat. És cert que hi ha un moviment de fons en determinats sectors socials de Catalunya vers l'independentisme, però la seva naturalesa, extensió, manera de fer i consistència potser no són les pertinents per avançar realment vers la independència. Parafrasejant l'intel·ligent, desprietat i astut Vladímir Ílitx Uliánov, el coneixement de la personalitat i les habilitats del qual potser fascinaria més d'un independentista, podríem arribar a dir que hi ha un independentisme que és la malaltia infantil del catalanisme.

Per on passa la tasca, dura i complexa, d'enfortiment real de la catalanitat? Passa per atraure i compartir. Atraure les persones que no se senten catalanes envers la catalanitat. I això no es fa a base de demostracions i discursos, si més no en un primer moment. Es fa a través de l'impacte emocional en aquestes persones. Un impacte emocional que no passa per parlar de Catalunya i les seves bondats, sinó per oferir experiències vitals, experiències relacionals, experiències culturals d'alta intensitat i alta qualitat que puguin ser associades amb la catalanitat.

I passa per oferir testimoniats personals potents i engrescadors que vinculin amb la catalanitat. Passa per oferir, des de l'àmbit de la catalanitat, coses ben fetes. I aquí és on no n'hem sabut prou. No hem sabut oferir models prou atractius. Hem preferit sovint les grans proclamacions abans que una tasca lenta, feixuga, poc gratificant, que requereix una tenacitat i paciència poc habituals. I que no compta amb cap garantia d'èxit, però que, tot i això, es fa, perquè té ple sentit per ella mateixa; es fa per convicció, per amor al país. Hem confiat massa que factors externs ens farien la feina (l'àmbit laboral, l'ascensor social, etcètera).

Enfortir la catalanitat passa, doncs, per atraure persones, però passa també per compartir amb elles el projecte. Per compartir el procés de construcció de la identitat present i futura de Catalunya. No podem oferir un producte acabat, predefinit, que s'accepta en bloc o es rebutja: es tracta d'oferir realment la possibilitat de crear plegats un projecte de construcció nacional. Un projecte que hereta una història, una tradició, per recrear-la en el present i projectar-la al futur, tenint en compte les característiques del nostre món i les qualitats i preferències de tots els que participem en la construcció del projecte.